

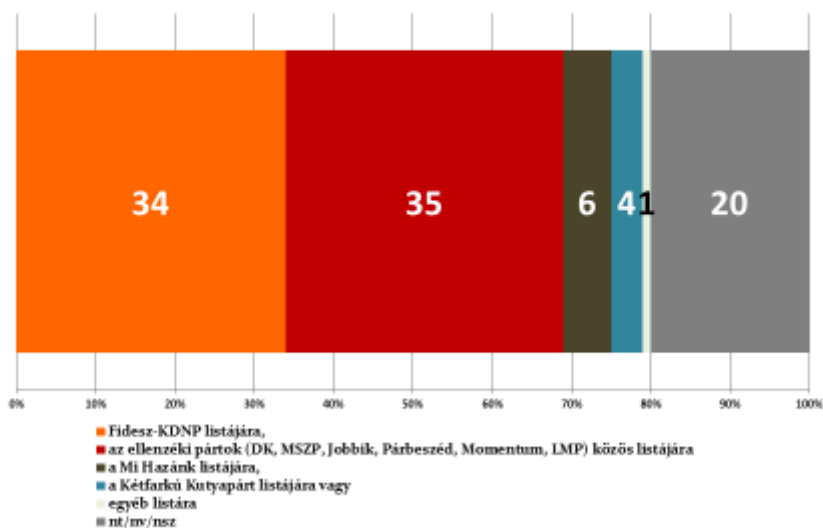
"A Múlt elesett hatalmunkból, a Jövendőnek urai vagyunk."

írta közel kétszáz éve Széchenyi István Hitel című könyvében 1830-ban. A jelenlegi demokratikus ellenzéki pártok egyes vezetőinek figyelmét mintha elkerülte volna Széchenyi eme időtálló mondása. Még mindig a 2022. évi országgyűlési választási vereség okain és okozóin vitatkoznak, miközben a Szociális Demokráciáért Intézet megbízásából a ZÁVECZ Research 2023. október 29. és november 8.-a között felvett, 1000 fő személyes megkérdezésén alapuló kutatása ismét megerősítette, hogy az ellenzéki szavazók az együttes fellépésben látják a „Jövendő”, jelen esetben a NER leváltásának kulcsát.

A kutatás szerint, ha a 2022-es országgyűlési választáson együttesen induló demokratikus pártok a 2024. évi Európai Parlament-i választáson is egy listán indulnak, akkor a mai támogatottsági szintek mellett is megnyerik a választást és az EP-i mandátumok többségét. A felmérés szerint a választópolgárok 35%-a a 2022-es országgyűlési választáson együtt induló demokratikus ellenzéki pártok listájára adná szavazatát. A FIDESZ-KDNP listáját a választópolgárok 34%-a választaná. 6%-os támogatottságot érne el a Mi Hazánk listája. Ily módon az ellenzéki lista 11 képviselőt küldhetne Brüsszelbe, a FIDESZ-KDNP közös lista 9 mandátumot érne, a Mi Hazánk választóit egy politikusuk képviselné az Európai Parlamentben. **Vagyis, és ez a valódi tétje az európai választásnak, többségbe kerülnek azok a magyar választópolgárok, akik nemet mondanak a kormánypártra és változást akarnak Magyarországon.** Ez bizonyítaná, hogy a NER rendszere igenis leváltható a 2026. évi országgyűlési választásokon.

És ha a következő listák közül kellene választani, akkor melyikre szavazna?

(Összes megkérdezett, %)

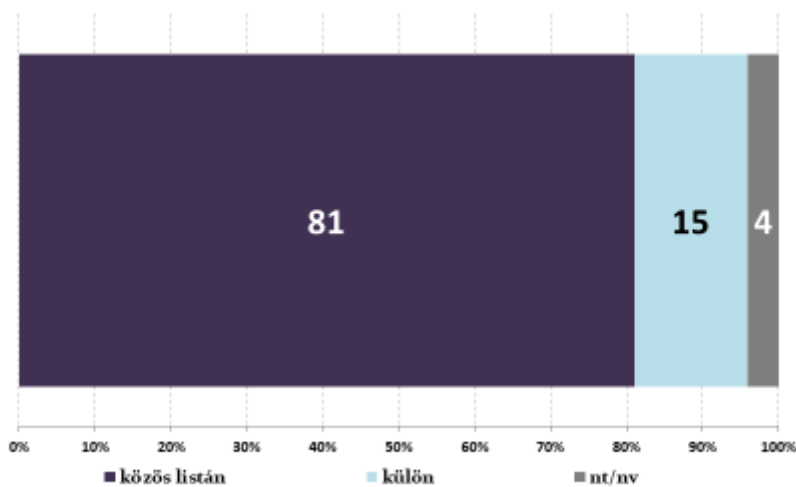
Amennyiben külön-külön állítanak listát a demokratikus ellenzéki pártok, akkor a Demokratikus Koalíció 3, a MOMENTUM és az MSZP 1-1 képviselői mandátumra számíthat. A többi ellenzéki párt nem nyer mandátumot. 15 politikus képviselheti a FIDESZ-KDNP, 1 a Mi Hazánk támogatóit Brüsszelben. **A számok világosan**

mutatják, hogy a kormánypárt elemi érdeke, hogy a demokratikus ellenzéki pártok ne egyezzenek meg a közös indulásban.

Az ellenzéki szavazók jelentős többsége egyébként azt szeretné, ha együtt indulnának az ellenzéki pártok az EP-választáson. Egyes ellenzéki pártvezetők önálló indulást ígérő nyilatkozatait az ellenzéki választók nem támogatják. A november eleji kutatás szerint 81%-ra nőtt az együttes indulást támogató ellenzéki szavazók száma a június végén mért 73%-ról. Az MSZP, a DK és a MOMENTUM szavazói körében is az így gondolkodók aránya meghaladja a 80%-ot. (MOMENTUM – 87%; DK – 84%; MSZP – 82%, Párbeszéd – 80%). Az LMP támogatóinak 75, a Jobbik híveinek 68 százaléka áll a közös lista pártján.

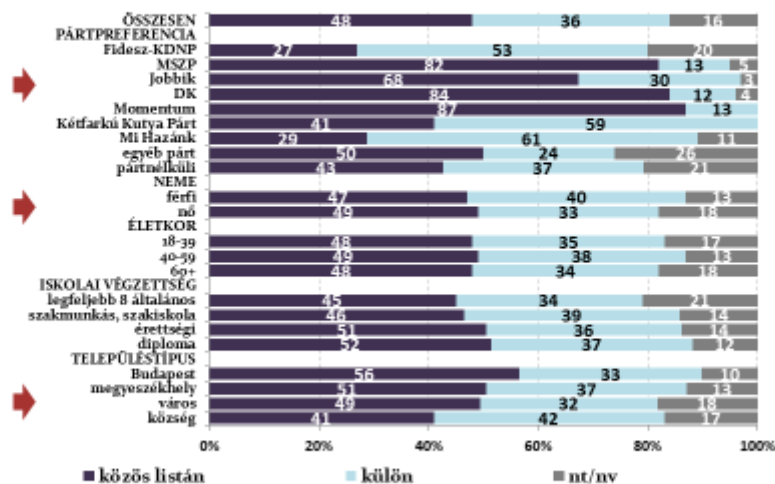
Ön szerint az ellenzéki pártok közös listán induljanak az EP-választáson?

(a 2022-ben együtt induló ellenzéki pártok szavazói körében, %)

Ön szerint az ellenzéki pártok közös listán induljanak az EP-választáson?

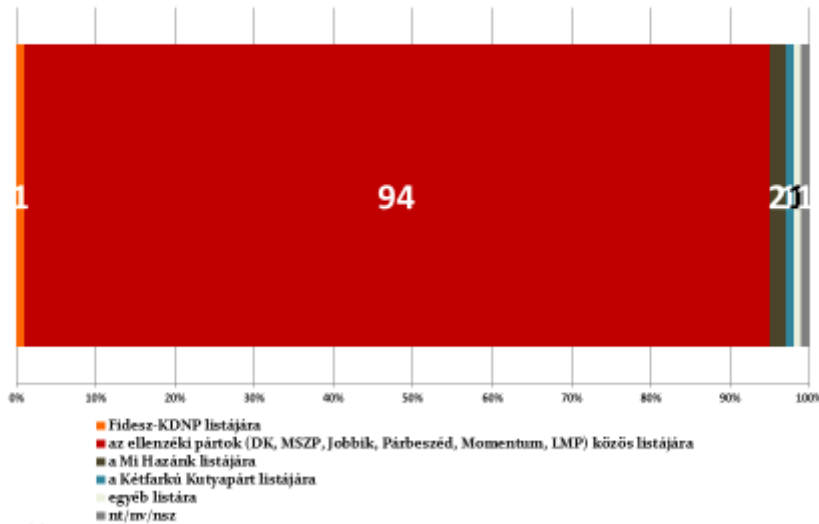
(Összes megkérdezett, %)

Nem igaz egyes pártvezetők azon érve sem, hogy az együttes indulás jelentős számú ellenzéki szavazót riasztana el az ellenzéki lista támogatásától. A kutatás szerint, ha közös lista van, akkor az ellenzéki szavazók 94%-a szavazna rá, tehát nemcsak az a 81%, aki az együttes indulást támogatja.

És ha a következő listák közül kellene választani, akkor melyikre szavazna?

(a 2022-ben együtt induló ellenzéki pártok szavazói körében, %)

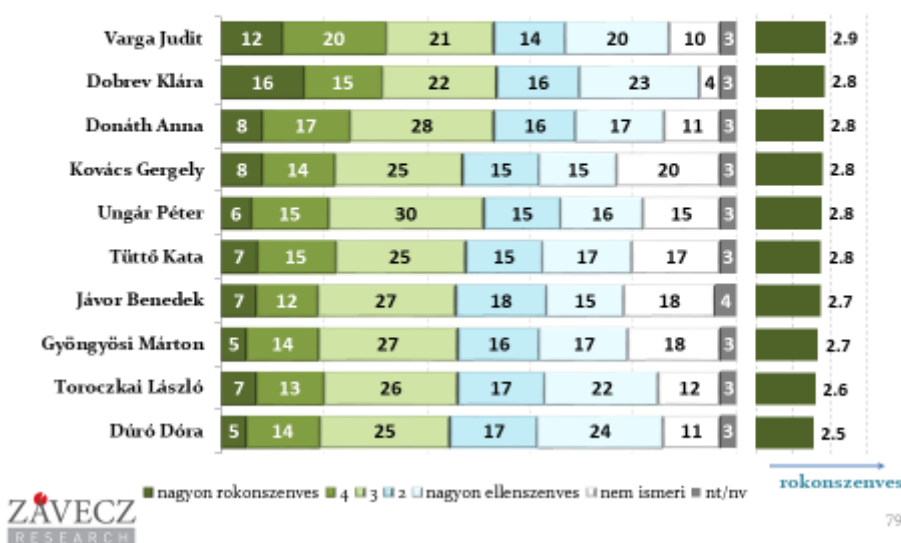
Emlékeztetnénk, hogy ez történt az év elején egy nagymintás „közvélemény-kutatás” alkalmával is Jászberényben, ahol az időközi választáson az ellenzéki szavazók, egyes pártok ellenzése dacára a közös jelöltekre és polgármesterre szavaztak, 11:0-ra verve a FIDESZ-KDNP-t.

Az ellenzéki pártok szavazóinak legnagyobb része a saját pártjáról gondolja leginkább, hogy támogatja a közös ellenzéki listát. Valamennyire kivételt jelentenek a Momentum-szavazók, akik körében a relatív többség azt gondolja, hogy a Momentum támogatja legjobban a közös listát (46%). Fontos hangsúlyozni azonban, hogy ezt nem értelmezhetjük úgy, hogy kevésbé várják pártjuktól az együttműködést, hiszen körükben is igen magas (87%) azok aránya, akik szerint közös listát kellene állítani

Az EP-választás lehetséges listavezetői közül a választópolgárok körében Varga Judit a legnépszerűbb (egy ötfokú skálán 2,9) 2,8-as átlaggal követi Dobrev Klára, Donáth Anna, Kovács Gergely, Ungár Péter és Tüttő Kata. Jávor Benedek és Gyöngyösi Márton valamivel elmarad tőlük (2,7-2,7); a népszerűségi lista végén Toroczkai László és Dúró Dóra szerepel (2,6 és 2,5-ös mutatóval).

Most felsorolok néhány politikust. Kérem, mindegyikről mondja meg, hogy mennyire tartja őket rokonszenvesnek vagy ellenszenvesnek!

(Összes megkérdezett, %; átlagok 1-től 5-ig terjedő skálán)

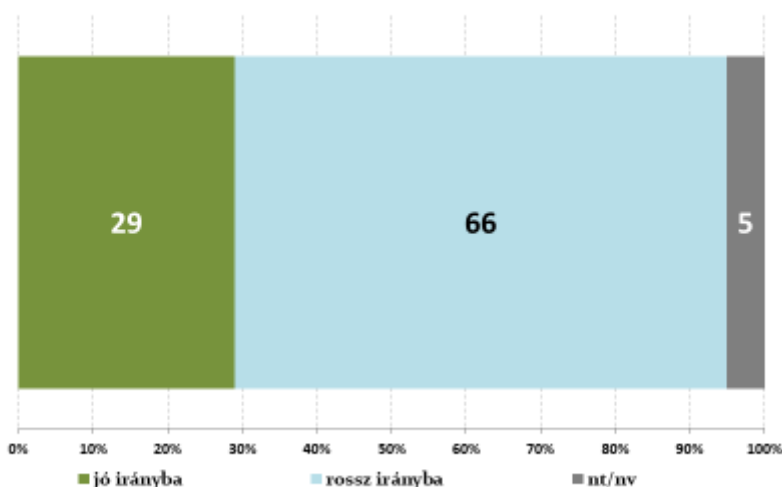
A 2022-ben együtt induló pártok szavazói körében Dobrev Klára a legkedveltebb politikus (3,7-es mutatóval). Donáth Anna a második helyezett, szorosan követi őt Tüttő Kata (3,4 és 3,3 értékekkel). Hajszállal marad le tőlük Ungár Péter (3,2). Kovács Gergelynek 3,1-es rokonszenvmutatója van, Gyöngyösi Mártonnak 2,9, a Mi Hazánk két politikusa ebben a csoportban is kevésbé kedvelt (2,6 és 2,7), mint ahogy Varga Judit sem igazán rokonszenves (2,2).

Az egyes tervezett listavezetőket számba véve megállapítható, hogy Varga Juditot saját pártja a FIDESZ-KDNP szavazói valamivel kevésbé tartják rokonszenvesnek (3,7), mint a többi politikust a saját pártja szavazói (4 vagy afölötti értékek). Az MSZP-szavazók nagymértékben támogatják Tüttő Katát, rokonszenvértéke ötös skálán 4-es körökben.

A kutatás megállapítása szerint a közhangulat tovább romlott az elmúlt hónapokban. Az SZDI 2023. június végi hasonló kutatása szerint a választók 64%-a szerint mennek rossz irányba a dolgok Magyarországon, és a kormány politikáját a választók 31 %-a minősítette csak jó irányúnak. Az október végén, november elején lezajlott kutatás szerint már a választók kétharmada, azaz 66% minősítette rossz irányúnak a jelenlegi kormánypolitikát, az azt jónak minősítők aránya 2 százalékkal tovább csökkent, 29%-ra.

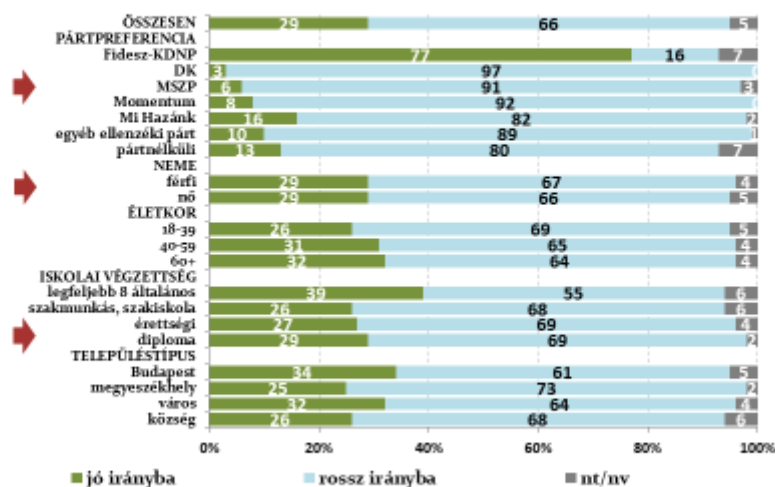
Ön szerint ma Magyarországon jó irányba vagy rossz irányba mennek a dolgok?

(Összes megkérdezett, %)

Ön szerint ma Magyarországon jó irányba vagy rossz irányba mennek a dolgok?

(Összes megkérdezett, %)

A válaszadók 55%-a inkább sikeresnek értékeli az elmúlt évek vonatkozásában munkájának, életének eredményességét, 35% pedig sikertelennek. A sikeresek kimagasló többsége (91%) úgy gondolja, hogy saját magának köszönheti eredményeit. Csak 8% véli úgy, hogy ez a kormány tevékenységének következménye. A kormánypárti szavazók is így gondolkodnak, 12%-uk hálás a kormánynak, a többiek úgy látják, maguknak köszönhetik eredményeiket.

Azok viszont, akik sikertelennek érzik magukat, ezért a kormányt teszik felelőssé: 63%-uk nyilatkozott így. Saját magát 18% okolja. A Fidesz és a Jobbik szavazói között

az átlagosnál sokkal többen vannak olyanok, akik a kudarcokért saját magukat okolják (40 illetve 45%), és sokkal kevesebben hibáztatják ezért a kormányt (45 illetve 30%). Az ellenzéki szavazók körében fordított a tendencia, azaz a kormányt még az átlagosnál is többen említik sikertelenségük okozójaként (70% felett).

A kutatás kitért az Európai Unióval kapcsolatos vélemények felmérésére is. A magyarok többsége szerint előnyei és hátrányai is vannak az ország uniós tagságának, noha hátrányt 48% nem tudott említeni.

Az előnyök között az EU-ból érkező fejlesztési pénzt tartják a polgárok a legjelentősebbnek (39%). Ezen kívül magas arányban említették a szabad utazást (29%) és a külföldi munkavállalás lehetőségét (26%). A külföldi tanulás lehetőségét a polgárok 11% minősítette lényeges előnynek. A hátrányok között a migráció kérdése a legfontosabb (16%) a magyarok számára. 9% említette, hogy beleszólnak az ország ügyeibe, 7% pedig azt említette a tagság hátrányaként, hogy visszatartják a támogatásokat.

Ha megérkeznek a támogatások, azokat a többség szerint az egészségügy fejlesztésére kellene fordítani (53%). Kifejezetten jelentős azok aránya is, akik az oktatást említették (32%). 10% feletti arányban tartják fontos célnak az emberek a rászorulókat támogatását és a béremelést.

A magyar választók többsége (körülbelül háromnegyede) szerint az EU-nak erőteljesebben kellene fellépnie mind a tagállami visszaélések, mind a nagyvállalatok erőfölénye, mind az adóelkerülés ellen. A Fidesz-szavazók körében valamivel alacsonyabb az ilyen álláspontot képviselők aránya, de körükben is határozottabb fellépést látna jónak a többség (61-70% között).

A kutatás azt mutatja, hogy a választópolgárok – különösen a NER-rel szembenállók – mintha jobban értenék egy más „Jövendő” eléréséhez vezető lehetőségeket, mint a képviselőjükben fellépő politikusok. Aligha kell emlékeztetni, hogy az akkori magyar politikai elit megértette Széchenyi üzenetét...

Szeredi Péter